

Szegedi Ítéltábla

Bf.IV.106/2021/9.sz.

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, a 2021. április 16. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A testi sértés vétsége miatt ... ellen indított büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék 2020. december 18. napján kihirdetett 2.B.62/2020/28. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy a vádlott bűnösségét megalapozó törvényhely a Büntető Törvénykönyv.

I n d o k o l á s

[1] A Kecskeméti Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével I. r. vádlottat testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (9) bekezdés c) pont] miatt 1 év fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását kettő év próbaidőre felfüggesztette. A törvényszék I. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

[2] Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a legkorábbi időpontjáról a büntetés végrehajtásának esetére és a lefoglalt bűnjelekről, valamint kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[3] Az elsőfokú ítélet ellen I. r. vádlott és a védője elsődlegesen a bűnösség megállapítása miatt felmentésért, másodlagosan a jogi minősítés megváltoztatása és a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést (82. számú tárgyalási jegyzőkönyv 10. oldal).

[4] A védő a fellebbezése indokolása szerint pusztán az, hogy a vádlott a sértett ellátása során nem a legcélszerűbb segítséget nyújtotta, ez a gondatlanságának egyik formáját sem alapozza meg, hiszen negligencia jelen esetben a vádlott részéről nem állapítható meg, ugyanis nem arról van szó, hogy a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta volna, hanem arról, hogy úgy értékelte a körülményeket, hogy a sértett nincs olyan állapotban, amely életveszélyes állapotnak minősülne vagy annak közeli bekövetkeztével lehetne számolni és ehhez képest nem látta azt, hogy magatartása alkalmas lehet az életveszély, mint eredmény előidézésére. A védő álláspontja szerint a foglalkozási szabályszegést elkövetőII. r. vádlott késedelme volt az, ami a sértett halálához vezetett, és nem a laikus ... I. r. vádlottnak a kvázi diagnosztikus tévedése, ami jelen esetben a nem a leginkább célszerű cselekvés volt, de ő nem volt abban a helyzetben, hogy objektíve

megítéljen egy ilyen helyzetet. Az anya az adott helyzetet mérte fel rosszul csakúgy, mint a többi hozzátartozója, aki a gyermek közelében volt.

[5] A védő a fellebbezése indokolását később kiegészítette azzal, hogy a vádlott nem számolhatott és helyesen nem is számolt azzal a következménnyel, hogy a szívűtéten átesett gyermekkorú sértett a késlekedő magatartása miatt életveszélyes állapotba kerülhet. A GOKI-ból annak ellenére kiengedték a gyermeket, hogy a szívében folyadék volt, és ez a körülmény az anyában, ... I. r. vádlottban azt a képzetet keltette, hogy a gyermeknek komolyabb problémája nem lehet és ezért értékelhette úgy, hogy a gyermek nem kerülhet életveszélyes állapotba. Az a körülmény pedig, hogy a gyermeket maga mellett akarta tudni és saját maga és a férje szállította kórházba, büntetőjogilag nem értékelhető, ugyanis ez a cselekvés az elhárítás nem legcélszerűbb módja, és nem büntetőjogi kategória.

[6] Hangsúlyozta a védő, hogy a büntetés enyhítésére nem terjesztett elő másodlagos kérelmet, de az ítélet belső arányosságának megbomlását okozza, hogy a szakember ... II. r. vádlott csupán intézkedésként egy év próbára bocsátást kapott, míg a laikus I. r. vádlott végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetést.

[7] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf. 42/2021/5. számú átiratában a védelmi fellebbezést alaptalannak tartva, a törvényszék ítéletének a helybenhagyását indítványozta. Indítványozta, hogy az ítéltábla I. r. vádlott személyi körülményeit, melyek a tényállástól elkülönülnek helyesbítse akként, hogy a terhelt kiskorú gyermekeinek életkora tizenhárom, hat és másfél év volt az elsőfokú eljárás idején.

[8] A fellebbviteli főügyészség átirata szerint a vádlott védőjének a felmentésre irányuló fellebbezése lényegében a vádlott ténybeli beismerő vallomásával alátámasztott bírói mérlegelést támadja. Ezzel szemben helyesen foglalt állást a törvényszék abban, hogy a terhelt felelőssége nem diagnosztikai hiányosságban keresendő, hanem a mulasztása az, hogy a szülőt terhelő fokozott gondosságra vonatkozó kötelezettség megszegésével az orvosi előírások, az általa is ismert kórelőzmények és a gyermek állapotának romlása ellenére nem tett azonnali lépéseket orvosi segítségnyújtás érdekében.

[9] A másodfokú bíróság a bejelentett perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 598. § (1) bekezdésben meghatározott tanácsülésen járt el a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (2) bekezdésében foglaltak szerint, mivel a fellebbezéssel érintett vádlottak, védőik és az ügyész nyilvános ülés kitézésére irányuló indítványt nem terjesztettek elő.

[10] A védelmi fellebbezés nem alapos.

[11] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra

tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A fellebbezés támadta a bűnösség megállapítását is, így korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[12] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett olyan abszolút vagy relatív eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a) - h) pont; 609. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) - d) pontok]. Ilyen eljárási hibára nem is történt hivatkozás.

[13] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c pont] állapított meg, amely csak a személyi körülmények körében volt hiányos.

[14] A megalapozatlanság csak részbeni, amit a másodfokú bíróságnak ki kellett küszöbölnie kiegészítéssel a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében, az ügyiratok tartalma alapján a fellebbviteli főügyészség helyes észrevétele alapján azzal, hogy ... I. r. vádlott három kiskorú gyermekének az életkora az elsőfokú eljárás idején volt tizenhárom, hat és másfél év.

[15] E helyesbítéssel a tényállás megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében határozatát a másodfokú bíróság erre alapította. A Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írt tények is teljesek.

[16] A törvényszék a tényállás megállapításához szükséges releváns bizonyítékokat beszerezte. Vizsgálta a vádlott védekezését, az ügyben érdemi információval rendelkező tanúk vallomásait, ezen túl mérlegelés körébe vonta az ügy eldöntésénél jelentőséggel bíró szakértői bizonyítás anyagát és a tárgyi bizonyítéknak minősülő orvosi okiratokat is.

[17] Összegezve, az elsőfokú bíróság mérlegelése hibátlan, megfelel a logika szabályainak, és a törvényszék az indokolási kötelezettségét is teljesítette. Ennek során figyelemmel volt arra is, hogy az ügy ... II. r. vádlottjára, az orvosi ellátást végző ... az elsőfokú eljárásban megtartott előkészítő ülésen jogerőre emelkedett a felelősségét megállapító ítélet, így a vád tárgyává tett cselekménysorból kizárólag az I. r. vádlottat érintő tényeket kellett elbírálni. Ennek során figyelemmel volt arra, hogy a vád I. r. vádlott felelősségét a sértett késedelmes kórházba szállításához kapcsolta, melynek során a sértett gyermek életveszélyes állapotban került olyan helyzetbe, hogy megfelelő szakszerű orvosi ellátást kapjon.

[18] Az eltérő tényállás megállapítására és ezáltal a vádlott felmentésére irányuló védelmi fellebbezések a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, amely eredményre nem vezethetett (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[19] Az elsőfokon eljáró bíróság részletesen számot adott a bizonyítékokat értékelő tevékenységről. Ennek során nem csupán felsorolta és ismertette a releváns vallomásrészeket és egyéb bizonyítékokat, hanem azokat okszerűen mérlegelte is.

[20] Nem vétett hibát a vádlott közvetlen hozzátartozói vallomásának értékelésekor még arra a körülményre is figyelemmel, hogy a sértett gyermek felügyeletét ellátó további személyek kapcsán is felmerülhetne az a hanyagság, ami ... I. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapításához vezetett.

[21] A gyermek felügyeletét ellátó ... tanúnak, a sértett nagymamájának a nyomozás során tett tanúvallomása nem hagy kétséget afelől, hogy már a délutáni megérkezésekor is mondta a lányának, ... I. r. vádlottnak, hogy hívja a budapesti kórházat, mert nem tetszett neki a gyermek állapota. Ezután először a gyermek apja tanú érkezett haza, majd I. r. vádlott. Ő a szülők hazaérkezése után ismét felhívatta a kórházat ... I. r. vádlottal, majd később, amikor visszament akkor is többször mondta ... I. r. vádlottnak, hogy induljanak ... a kórházba, nincs mire várni, mert érezte, hogy nagy a baj. Mindebből helyesen vonta le azt a következtetést az elsőfokon eljáró törvényszék, hogy a gyermek állapotának kedvezőtlen tendenciája sokkal hamarabb felmerült, mint ahogy ténylegesen intézkedtek volna annak szülei a sértett kórházba juttatásáról.

[22] ... tanú a gyermek apja érkezett előbb haza a tényállás szerint a lakásukra. Vallomása szerint mégsem ő, hanem felesége, ... I. r. vádlott volt az, aki ismételten telefonálgatott a kórházaknak. Megállapítható a vallomásából, hogy a vádlott volt az, aki korábban is járt már a gyermekorvosi osztályon és a gyermekorvosi ügyeleten, így ő tudta, hogy hova kell menni., az ... I. r. vádlott házastársának büntetőjogi felelősségét a bíróság nem vizsgálhatta, hiszen vele szemben vádemelés nem történt, azonban a vallomása felhasználásának akadálya nem volt, hiszen az önvádra kötelezés tilalmára és a hozzátartozói mentességre is megtörtént a figyelmeztetése.

[23] Kiemelendő, hogy a közvetlen hozzátartozó tanúk vallomása a tárgyalási szakaszban tett kisebb, a I. r. vádlott büntetőjogi felelősségét enyhíteni próbáló és megfelelően mérlegelt módosítások mellett is alátámasztották az egyébként lényegében ténybeli beismerő vallomást tevő vádlotti vallomást és az azt alátámasztó egyéb bizonyítékokat.

[24] Helyesen tartalmazza a tényállás azt is, hogy a gyermek sértetten nyitott szívműtétet elvégző GOKI zárójelentés tartalmazta az elbocsátáskor azt, hogy „bármely panasz (láz, bágyadtság, nem megfelelő etethetőség) esetén soron kívül azonnal jelentkezzenek!” Azaz pontosan azokat a tüneteket írta le, a műtétet végző intézmény a szülői teendőkről, amit I. r. vádlott és családtagjai közvetlenül észleltek, mégsem intézkedtek azonnal a gyermek kórházba történő eljuttatása érdekében.

[25] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést I. r. vádlott bűnösségére és a cselekmény jogi minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak.

[26] Az irányadó tényállásból az állapítható meg, hogy a szívműtétet végző kórház zárójelentése is felhívta a figyelmet a sértett soron kívüli, azonnali kórházba juttatásának kötelezettségére az ... I. r. vádlottat. Ebből következően sem fogadható el azon védői érvelés, hogy önmagában a szívműtét utáni kórházi elbocsátás ténye is cáfolja azt, hogy az ... I. r. vádlott tudatában felmerülhetett volna az, hogy a késlekedéssel a gyermek életveszélyes

állapotba kerülhet. Ezen zárójelentésben foglalt figyelmeztetés is nyilvánvalóan az ilyen helyzetek elkerülése érdekében tartalmazza a rögzített figyelmeztetést.

[27] A védő az eljárás során azon jogi álláspontját hangsúlyozta, hogy azon tényből, hogy a ... II. r. vádlott felelőssége abban áll, hogy jelentősen késlekedett az ellátással, az következik, hogy az ... I. r. vádlott még időben vitte a sértettet kórházba, azaz a kórházi késedelem hiányában a szívburok csapolás időben történő elvégzése mellett a gyermek élete reális eséllyel megmenthető lett volna.

[28] A védői állásponttal szemben azonban az irányadó tényállásból az következik, hogy ... I. r. vádlott (és II. r. vádlott is) késlekedett a gyermek időben kórházba juttatásával, és ennek eredményeként már a kórházba érkezéskor közvetlen életveszélyes állapotban volt. Az ügyészség ezen jogi álláspontját az ügyészi perbeszédben is egyértelművé tette: „A bűncselekmény jogi minősítésének oka az, hogy a sértett a késedelmes kórházba szállításkor, ... I. r. vádlott mulasztása miatt már életveszélyes állapotban volt. Ha a vádlott az október 20-án délután észlelt tünetekre és a sértett láthatóan egyre romló általános állapotára figyelemmel nem késlekedik a sértett kecskeméti kórházba szállítása iránt, akkor a sértett első orvosi ellátása reális eséllyel megtörténhetett volna 2017. október 20-án 23 óra 30 perckor. Ezen másfél órás késedelem hiányában pedig – még változatlan, a kórházi ellátás menetében megállapított, a szükséges vizsgálatokról történt késedelmes orvosi intézkedések ellenére is – reális eséllyel megmenthető lett volna a sértett élete.”

[29] Helyesen osztotta a törvényszék azon ügyészi álláspontot, hogy I. r. vádlott mint a sértett gondozására köteles szülő hanyag volt, amikor a sértett szívbetegsége, a 2017. október 11. napján megtörtént szívműtétje, a GOKI zárójelentésében foglalt figyelemfelhívás ellenére a sértett romló állapotváltozása ellenére elmulasztotta a tőle elvárható figyelmet és körültekintést, ezért nem látta előre a mulasztása, azaz a sértett késedelmes kórházba szállítása, orvosi ellátásának késedelmes biztosítása lehetséges következményeit.

[30] I. r. vádlott érettségizett, több gyermeket nevelő, szülői gyakorlattal is rendelkező személyként észlelte a szívműtétből előző napon hazabocsátott gyermek állapotának romlását. Az egy éves gyermeknek már délután figyelmeztető tünetei voltak, amelyeket negligálva inkább autósalon bemutatójára távozott otthonról. A hanyagságát jelzi, hogy a GOKI ügyeletes orvosa, majd a kecskeméti kórház gyermekosztályának nővére által is a sértett kórházba szállítását javasoló tanácsai ellenére nem intézkedett a sértett orvosi ellátása érdekében, mentőt sem hívott, ő sem indult el a gyermekkel a kórházba időben, csak jelentős késéssel. I. r. vádlott hanyagsága miatt nem mérte fel azt, hogy a késedelme miatt a gyermek már életveszélyes állapotban kerül a kórházba.

[31] Helyesen jutott arra a következtetésre az első fokon eljáró törvényszék, hogy I. r. vádlott a mulasztásának következményeivel azért nem számolt, mivel elmulasztotta azt a figyelmet és körültekintést, ami tőle, mint a súlyosan szívbeteg gyermek szülőjétől elvárható lett volna, és ezért nem számolt azokkal a következményekkel, veszélyekkel – ideértve a korrekciós szívsebészeti, a mellkas megnyitásával járó műtéttel összefüggő potenciális életveszélyes szövődményeket - , melyek a gyermek alapbetegségének súlyosága folytán fenyegetnek. (elsőfokú ítélet 18. oldal első bekezdés)

[32] Az elsőfokon eljáró bíróság így -bár nem nevesítve-, de helyesen és méltányosan értékelve a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a hanyagságban (negligentia) megnyilvánuló gondatlanságként értékelte I. r. vádlott magatartását. A tudatos gondatlanság esetében az elkövető bízik az eredmény elmaradásában, míg a mulasztásban megnyilvánuló negligentia esetében az elkövető nem is látja előre a lehetséges következményt (az életveszély vagy a halál bekövetkeztének lehetőségét), és így ahhoz az érzelmi viszonyulása és akarata is hiányzik. Ha az elsőfokú bíróság által is felvázolt gondossági kötelmeit teljesítette volna, akkor előre láthatta volna a mulasztásának lehetséges következményeit. A körülmények előrelátásának objektív lehetősége adott volt I. r. vádlott számára, ugyanis tisztában volt gyermeke betegségével, a sértett gyermek műtét utáni zárójelentése egyértelműen fogalmazott a gyermek állapotában történő rosszabbodás utáni teendőkről, a telefonos felvilágosításkérés is megerősítette a kórházba vitel szükségességét.

[33] Másik oldalról I. r. vádlottól elvárható cselekvés szubjektív mozzanata is adott volt, hiszen az elsőfokú ítéletben helyesen feltárt személyi körülményekkel rendelkező iskolázott, szülői gyakorlattal is rendelkező vádlott esetében fel sem merülhet az, hogy ne tudott volna a gyermek kellő szakértelemmel rendelkező orvoshoz történő eljuttatásának kötelezettségéről. Ezen, a mindennapi életben irányadó gondossági kötelezettség közismert, és I. r. vádlott részéről egyértelműen ismertnek vehető.

[34] Ebből következően I. r. vádlott mulasztása tényállásszerű, hiszen nem teljesítette szülői kötelezettségét, holott erre lehetősége lett volna. A késelelmében megnyilvánuló mulasztásával okozati összefüggésben a gyermek életveszélyes állapotban került kórházba.

[35] Megjegyzendő, hogy a vádlott esetében felmerülhetett volna a súlyosabb, halált okozó gondatlan testi sértés vétségeként történő minősítés is, hiszen a bírói gyakorlat következetes abban, hogy nem szakad meg a sértett halálára vezető okfolyamat azzal, hogy orvosi (diagnosztikai) tévedés folytán késelelmesen kerül sor műteti beavatkozásra. (BEH 1981. 209., BH 1997.511) Jelen esetben azonban nem csupán vétlen diagnosztikai késelelem, hanem büntetőjogi felelősséget is megalapozó, mulasztásban megnyilvánuló orvosi kötelességszegés is történt, így elfogadható a vád és a törvényszék ugyancsak méltányos álláspontja abban, hogy kizárólag a sértett életveszélyes állapotáért állapítható meg az okozati összefüggés, egyben a büntetőjogi felelősség.

[36] A vádirat a sértett halálát nem róta a vádlott terhére, sem a jogerősen marasztalt II. r. vádlott terhére. I. r. és II. r. vádlott mulasztásai kapcsán a sértett haláláért nem indítványozta a felelősségre vonást, hiszen annak ténybeli megállapítása szerint a mulasztásaik önmagukban, önállóan nem eredményezték volna a sértett halálát. A vád szerint I. r. vádlott késelelme, valamint II. r. vádlott orvosi foglalkozási szabályszegés következtében beálló mulasztása, késelelme esetében külön-külön, a mulasztásuk ellenére reális eséllyel lehetséges volt, hogy néhai élete megmenthető lett volna.

[37] A törvényszék a I. r. vádlott javára és terhére szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket helyesen tárta fel.

[38] Az elsőfokú bíróság I. r. vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tettarányos, az egyéniesítés követelményeit is kifejezésre juttató büntetést szabott ki, mely büntetés túlzóan szigorúnak nem tekinthető, ezért lényeges enyhítésükre nem kerülhetett sor, így az enyhítést célzó fellebbezések sem foghattak helyt.

[39] Nem osztotta az ítéltábla azon védői álláspontot, hogy sérült a büntetéskiszabás során az ítélet belső arányossága, hiszen lényegesen hosszabb időtartamú késlekedésben megtestesülő mulasztás terheli I. r. vádlottat, mint az időközben jogerősen marasztalt II. r. vádlottat.

[40] A I. r. vádlottnál a törvényi minimumban kiszabott, próbaidőre felfüggesztett, a törvény alapján fogház fokozatban meghatározott szabadságvesztés, amely büntetés kapcsán még előzetes mentesítés kedvezményében is részesült, korántsem eltúlzott, annak enyhítésére nem kerülhetett sor.

[41] Az ítélet egyéb járulékos kérdésekben, így a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározásáról, a bűnjelként lefoglalt orvosi iratok lefoglalásának megszüntetéséről, valamint a bűnügyi költség viseléséről hozott rendelkezései is megfelelnek a törvénynek.

[42] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla a védelmi fellebbezés alaptalansága miatt az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával az indokolás helyesbítésével és kiegészítésével alapvetően helyes indokainál is fogva helybenhagyta.

Szeged, 2021. április 16.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Toma Attila sk. előadó bíró, Dr. Gömöri Olivér sk. bíró

Záradék: A Kecskeméti Törvényszék 2.B.62/2020/28. számú ítélete a fellebbezéssel érintett r I. r. vádlott vonatkozásában a másodfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Szeged, 2021. április 16.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke